

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ερ. Φ.: 216

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-361, 363,604
Fax : 210-82.01.426
Email : atneke@culture.gr

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Δημήτριο Νατσιό

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 5543/25.5.2026 Ερώτηση με θέμα:
«Κρατική ενίσχυση 6,5 εκατ.ευρώ για την ταινία «Οδύσσεια» του Κρίστοφερ Νόλαν
κριτήρια προστασίας της ελληνικής πολιτιστικής κληρονομιάς».

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτ. 5543/25.5.2026 Ερώτησης του Βουλευτή κ. Δημητρίου Νατσιού και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες, σας γνωρίζουμε ότι το καθεστώς ενίσχυσης επιστροφής δαπανών (Cash Rebate / CRGR-FTV) του Γ΄ Κεφαλαίου του ν. 5105/2024 (Α΄ 61) αποτελεί καθεστώς κρατικής ενίσχυσης αντικειμενικού και κανονιστικά δεσμευμένου χαρακτήρα, εναρμονισμένο προς το ενωσιακό δίκαιο των κρατικών ενισχύσεων (Γενικός Απαλλοκτικός Κανονισμός 651/2014).

Διαχειριστής του καθεστώτος είναι το Ε.Κ.Κ.Ο.ΜΕ.Δ., υπό την εποπτεία του Υπουργείου Πολιτισμού. Ο μηχανισμός λειτουργεί ως μέσο μερικής επιστροφής επιλέξιμων δαπανών που πραγματοποιούνται στην Ελλάδα, με σκοπό την προσέλκυση παραγωγών, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την ανάπτυξη του οπτικοακουστικού τομέα και της εγχώριας οικονομικής δραστηριότητας και εξωστρέφειας της χώρας, και όχι ως απευθείας κρατική χρηματοδότηση, όπως υπονοείται στο πρώτο σκέλος του ερωτήματος.

Η υπαγωγή χορηγείται κατόπιν ελέγχου αντικειμενικών και τυπικών προϋποθέσεων της αίτησης του εκάστοτε επενδυτικού σχεδίου, καθώς και μιας σειράς πολιτιστικών κριτηρίων με βάση και την ΚΥΑ CRGR-FTV 6376/14.01.2025 (Β' 49), οι δε σχετικές αποφάσεις αναρτώνται στη Διαύγεια, διασφαλίζοντας πλήρη διαφάνεια. Ο μηχανισμός είναι, εκ της φύσεώς του, ουδέτερος ως προς το καλλιτεχνικό περιεχόμενο και δεν επιτρέπεται να λειτουργήσει ως μέσο ελέγχου περιεχομένου ή προληπτικής λογοκρισίας.

Η αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων από τον αρμόδιο φορέα διενεργείται αποκλειστικά βάσει των αντικειμενικών και πολιτιστικών κριτηρίων που ορίζει ο νόμος και η εφαρμοστική ΚΥΑ για το καθεστώς FTV καθώς και το ενωσιακό πλαίσιο του ΓΑΚ 651/2014. Στοιχεία όπως η καλλιτεχνική προσέγγιση ή οι επιλογές διανομής ρόλων δεν αποτελούν, ούτε επιτρέπεται να αποτελούν, κριτήρια αξιολόγησης· ως εκ τούτου δεν αναζητούνται και δεν αξιολογούνται κατά τη διαδικασία υπαγωγής. Το έργο χαρακτηρίστηκε ορθώς ως Μυθοπλασία Μεγάλου Μήκους, **καθώς η «Οδύσσεια» συνιστά επικό-μυθολογικό έργο και οι κινηματογραφικές διασκευές του αποτελούν εξ ορισμού έργα μυθοπλασίας, δημιουργικής προέλευσης, μη δεσμευόμενα από απαίτηση ιστορικής ακρίβειας.**

Δεδομένου ότι τα στοιχεία τα οποία αναφέρονται στο ανωτέρω υποερώτημα (καλλιτεχνική κατεύθυνση, επιλογές ηθοποιών) δεν αποτελούν αντικείμενο της αξιολόγησης, δεν υφίστανται σχετικές εισηγήσεις, γνωμοδοτήσεις ή πρακτικά αξιολόγησης επ' αυτών.

Η χρηματοδότηση των επιλέξιμων δαπανών έργου μυθοπλασίας που πληροί τις νόμιμες προϋποθέσεις είναι απολύτως σύννομη. Το Υπουργείο Πολιτισμού δια των φορέων του, δεν αξιολογεί, ούτε νομιμοποιείται να αξιολογήσει, την ιδεολογική ή καλλιτεχνική ανάγνωση ενός μυθολογικού ή λογοτεχνικού έργου. Η ελευθερία της καλλιτεχνικής έκφρασης και δημιουργίας προστατεύεται από το άρθρο 16 του Συντάγματος και το άρθρο 13 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε.

Τυχόν εισαγωγή κριτηρίων «ορθότητας» του καλλιτεχνικού περιεχομένου θα συνιστούσε **ανεπίτρεπτη μορφή κρατικού ελέγχου και λογοκρισίας του καλλιτεχνικού έργου.**

Δεν εμπίπτει στον θεσμικό ρόλο του Υπουργείου Πολιτισμού και των φορέων του η διατύπωση αξιολογικών κρίσεων επί της καλλιτεχνικής αξίας ή της ερμηνευτικής προσέγγισης οπτικοακουστικών έργων. Η ουδετερότητα ως προς το περιεχόμενο αποτελεί συστατικό στοιχείο του κράτους δικαίου και του χαρακτήρα ενός αντικειμενικού καθεστώτος κρατικών ενισχύσεων. Η υιοθέτηση δημόσιων θέσεων υπέρ ή κατά συγκεκριμένης καλλιτεχνικής δημιουργίας θα ήταν ασυμβίβαστη με τον χαρακτήρα αυτόν. Σημειώνεται, εξάλλου, ότι παραγωγές διεθνούς εμβέλειας, εμπνευσμένες από την ελληνική μυθολογία και γυρισμένες σε ελληνικές τοποθεσίες, προβάλλουν διεθνώς τη χώρα και τον πολιτισμό της και παράγουν σημαντική αναπτυξιακή υπεραξία.

Το ισχύον νομικό πλαίσιο βέβαια ήδη ενσωματώνει ουσιαστικές δικλίδες προστασίας: αφενός τα πολιτιστικά κριτήρια που συνδέουν την ενίσχυση με την προαγωγή

του ευρωπαϊκού και ελληνικού πολιτισμού, αφετέρου τη ρητή απαγόρευση υπαγωγής έργων που θίγουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και προάγουν διακρίσεις λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, εθνικότητας, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή σεξουαλικού προσανατολισμού σύμφωνα και με το άρθρο 26 του ν. 5105/2024 και άρθρο 6 παρ. 3 της εφαρμοστικής ΚΥΑ.

Καθίσταται σαφές ότι το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο λειτουργεί ως ασπίδα έναντι των διακρίσεων, όχι ως μέσο προαγωγής τους διασφαλίζοντας ταυτόχρονα την υγιή και ελεύθερη καλλιτεχνική δημιουργία, σε απόλυτη συμμόρφωση με το Ευρωπαϊκό Δίκαιο.

Αντιθέτως, η θέσπιση ρητρών «ιστορικής πιστότητας» με αποτέλεσμα τον έλεγχο της καλλιτεχνικής ερμηνείας θα προσέκρουε τόσο στην ελευθερία της τέχνης όσο και στο ενωσιακό δίκαιο περί των κρατικών ενισχύσεων.

Οι λόγοι ανάκλησης ή ανάκτησης μιας ενίσχυσης είναι ρητώς και περιοριστικώς προβλεπόμενοι από τον νόμο, (numerus clausus). Η καλλιτεχνική ερμηνεία ενός έργου μυθοπλασίας, **δεν συνιστά νόμιμο λόγο ανάκλησης**. Ανάκληση χορηγηθείσας ενίσχυσης για λόγους αναγόμενους στο καλλιτεχνικό περιεχόμενο θα ήταν νομικά αβάσιμη, θα εξέθετε νομικά το Ελληνικό Δημόσιο έναντι του δικαιούχου και θα έπληττε την αξιοπιστία και την ελκυστικότητα του εθνικού καθεστώτος ενισχύσεων.

Ο Υφυπουργός Πολιτισμού
Ιάσονας Φωτήλας

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Υπουργού Πολιτισμού
2. Γραφείο Γενικής Γραμματέως Σύγχρονου Πολιτισμού
- 3.. ΕΚΚΟΜΕΔ